

ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΦΡΟΝΟΣ ΠΛΟΥΣΙΟΥ (Α΄.)

Θ΄ Λουκά

Εάν ανοίξουμε το κατά Λουκά ευαγγέλιο (12,13) θα δούμε το εξής γεγονός. Κάποιος Ιουδαίος, του οποίου είχε πεθάνει ο πατέρας και είχε προβλήματα κληρονομικά με τον αδελφό του, κατέφυγε στο Χριστό για να βρει το δίκιο του και τον παρακαλούσε να μεσολαβήσει υπέρ αυτού. Δεν πλησίασε δηλαδή το Χριστό για ν' ακούσει το κήρυγμά του, τη διδασκαλία του, να πάρει συμβουλές, να μάθει περισσότερα για την ουράνια βασιλεία και για το πως θα την κερδίσει, αλλά μόνο για να λύσει το οικονομικό του πρόβλημα.

Όπως μερικοί πτωχοί που δεν εκκλησιάζονται, ούτε κοινωνούν, ούτε διαβάζουν Γραφή, ούτε ενδιαφέρονται για την αιώνια ζωή, αλλά πάνε στην Εκκλησία στο τέλος της λειτουργίας για να ζητήσουν βοήθεια ή από τους ιερείς ή από τους εκκλησιαζόμενους.

Η όπως μερικά ανδρόγυνα που ζουν κοσμικά, όταν αρχίσουν οικογενειακά προβλήματα και συζυγικές συγκρούσεις, τρέχουν στους ιερείς για να τα επιλύσουν, όχι γιατί μετάνιωσαν και θέλουν να ζήσουν κοντά στην Εκκλησία, αλλά μπας και τα επιλύσουν και μπορέσουν μετά να συνεχίσουν την κοσμική ζωή.

Και είναι χαρακτηριστικό ότι τα ευαγγέλια αναφέρουν τέσσερις κατηγορίες ανθρώπων, που πλησιάζουν τον Χριστό ή τους αποστόλους.

α΄) Όσοι διψούν και θέλουν να μάθουν για την βασιλεία των ουρανών ή έχουν ουσιαστικό πρόβλημα που τους ταλανίζει ανυπόφορα, οι οποίοι συνωθούνται γύρω από τον Χριστό, γεμίζουν ασφυκτικά τις αίθουσες που μιλά, κάνουν πορείες μέσα στην έρημο για να τον συναντήσουν και όταν τον βρουν μένουν νηστικοί για να τον απολαύσουν πνευματικά (χορτασμός 5.000), προσπαθούν έστω και ν' ακουμπήσουν τα ρούχα του, πιστεύοντας ότι θα πάρουν αυτό που ζητούν (αιμορροούσα), υπομένουν ταπεινά και με εγκαρτέρηση τις δοκιμασίες στις οποίες τους υποβάλλει (Χανααία). Κάποιοι βέβαια απ' αυτούς εν τέλει δεν βρίσκουν το κουράγιο να τον ακολουθήσουν και φεύγουν (πλούσιος νεανίσκος).

β΄) Όσοι πάνε για να τον πειράξουν και να τον παγιδεύσουν (Φαρισαίοι και Σαδδουκαίοι).

γ΄) Όσοι πάνε έτσι από περιέργεια για ν' ακούσουν κάτι το καινούργιο, κάτι το νέο και πρωτάκουστο (Αθηναίοι στον Άρειο Πάγο, Πρξ. 17,21) και μετά απομακρύνονται.

δ΄) Όσοι έρχονται από οικονομικό συμφέρον ή για ν' αυξήσουν τη δόξα τους και την επιρροή τους (το πρόσωπο της περικοπής μας και ο Σίμων ο μάγος (Πρξ. 8,9-24).

Φυσικά από τις κατηγορίες αυτές των ανθρώπων ο Χριστός και οι απόστολοι μόνο την πρώτη δέχονται και συζητούν και ασχολούνται μαζί τους. Στις άλλες περιπτώσεις ή δεν απαντάν, ή τους ελέγχουν ή τους φέρονται απότομα.

Έτσι κι εδώ σ' αυτή τη περίπτωση, επειδή αυτός που τον πλησίασε, τον πλησίασε μόνο και μόνο γιατί η καρδιά του καιγόταν για τα υλικά αγαθά, **ο Χριστός του μιλά ψυχρά και απότομα.** «Άνθρωπε, τις με κατέστησε δικαστή ή μεριστή εφ' ημάς»; Δηλαδή άνθρωπε μου, εσύ που ένας είναι ο πόθος σου το χρήμα, εσύ που δεν

ελπίζεις παρά μόνο σ' αυτό, εσύ που με πλησίασες μόνο και μόνο για να ικανοποιήσεις το πάθος της πλεονεξίας σου, με ποιά απαίτηση με κάνεις κριτή της υποθέσεώς σου και με ποιά απαίτηση ζητάς ν' αφήσω το κήρυγμά μου και ν' ασχοληθώ με τη δική σου μανία για περισσότερα υλικά αγαθά;

Ας προσέξουμε την απάντηση του Κυρίου. Τι δείχνει; **Όχι ότι αδιαφορεί για το σώμα, για την ύλη, για τα κοινωνικά προβλήματα, αλλά ότι δίνει προτεραιότητα στα πνευματικά. Όχι ότι αδιαφορεί γι' αυτή τη ζωή, αλλά ότι ενδιαφέρεται πρωτίστως για να μη ξεχάσουν οι χριστιανοί την αιώνια.** Ας θυμηθούμε εδώ το «ουκ επ' άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος...» (Δευτ.8,3), ας θυμηθούμε το «ουκ αρεστόν εστίν ημάς καταλείψαντας τον λόγον του Θεού διακονείν τραπέζαις» (Πρξ. 6,2). Και ας παρατηρήσουμε τη σύγχρονη πραγματικότητα, που όλοι είμαστε απορροφημένοι από την ύλη, από τη σάρκα, από το χρήμα, από τις βιοτικές μέριμνες και μοιάζουμε με τα άλογα ζώα που μια φορά βλέπουν τον ουρανό, όταν τα σφάζει ο χασάπης.

Αλλά ας προσέξουμε και κάτι άλλο· ο Χριστός δεν ήρθε στον κόσμο για να καταπιαστεί με κοινωνικά θέματα. Δεν υποσχέθηκε στους ανθρώπους υλικά αγαθά. Δεν είχε κοσμικό πρόγραμμα. Είναι ο διδάσκαλος της σωτηρίας. Είναι ο βασιλιάς των ουρανών. Όσοι δέχονται το κήρυγμά του και γίνονται μέλη της ουράνιας βασιλείας του, λύνουν τα θέματά τους σύμφωνα με το δικό του θέλημα. Διαφορετικά δεν μπορούν να μείνουν κοντά του ούτε να ζητούν ο Χριστός να ανακατεύεται στα προβλήματά τους.

«Τις με κατέστησε δικαστή ή μεριστή εφ' ημάς»; Απάντησε λοιπόν ο Χριστός και προσέθεσε· **«οράτε και φυλάσσεσθε από πάσης πλεονεξίας· ότι ουκ εν τω περισσεύειν τινί η ζωή αυτού εστίν εκ των υπαρχόντων αυτού».** Προσέξτε άνθρωποι από κάθε μορφή πλεονεξίας, πλούσιοι και φτωχοί. Προσέξτε από κάθε επιθυμία για την αύξηση των υλικών αγαθών. **ΓΙΑΤΙ;** Γιατί η ζωή του ανθρώπου και η ευτυχία του δεν εξαρτάται από το πλεόνασμα των υλικών αγαθών. Μπορεί κάποιος να είναι φτωχός, αλλά να είναι ειρηνικός και χαρούμενος και να ζήσει πολλά χρόνια. Κι άλλος μπορεί να είναι πάμπλουτος, να μη ξέρει τι έχει, και να υποφέρει από αγωνία, από φόβο μήπως τον κλέψουν ή τον σκοτώσουν ή τον απαγάγουν, ή να υποφέρει από ανία, από πλήξη, τίποτα να μη τον γεμίζει και να τον ενθουσιάζει. **Και για να ερμηνεύσει καλύτερα τη φράση που είπε ο Χριστός είπε την παραβολή του «Άφρονος πλουσίου».**

Τι μας λέγει αυτή η παραβολή; Υπήρχε ένας πλούσιος γαιοκτήμονας. Δεν μας αναφέρει το όνομά του. «Ανθρώπου τινός πλουσίου» λέγει το ευαγγέλιο. **Ποτέ η Γραφή δεν αναφέρει το όνομα ατομιστή και σκληρόκαρδου πλουσίου.** Δεν θεωρεί ότι έχει προσωπικότητα. Ότι είναι ένα πρόσωπο που πρέπει να το τιμήσει. Μόνο πρόσωπα σαν τον Αβραάμ, που τον πλούτο τον έδιδε και δεν τον κρατούσε για τον εαυτό του, ή τον Ζακχαίο, που μετανόησε και αποζημίωσε στο τετραπλούν όσους έβλαψε και έδωσε τη μισή του περιουσία στους φτωχούς, τα ονομάζει.

Και κείνη τη χρονιά έτυχε να δώσουν τα χωράφια του ανώνυμου πλουσίου πρωτοφανή και ανέλπιστη συγκομιδή. Ας προσέξουμε ότι τα πλούτη του δεν ήρθαν από κλεψιές, από απάτες, από τοκογλυφίες· απλώς ευφόρησε η γη. **Τον ευλόγησε ο Θεός ιδιαίτερα και τον ευλόγησε γιατί είχε το σκοπό του.** Ήθελε με τη πρωτοφανή

σοδειά να τον φιλοτιμήσει και να τον αναγκάσει να δώσει και κείνος με τη σειρά του μέρος από την ευλογία που του έδωσε ο Θεός. Ο Θεός κάποτε μας δίδει δοκιμασίες και στερήσεις για να μας χαρίσει το μισθό της υπομονής κι άλλοτε μας χαρίζει αγαθά για να πάρουμε το μισθό της σωστής διαχείρισεως.

Τι έκανε ο πλούσιος; Μήπως ευχαρίστησε και δοξολόγησε το Θεό; Μήπως είπε ας δώσω κι εγώ να κάνω κι άλλους ευτυχισμένους και χαρούμενος; Ας μιμηθώ τον δημιουργό μου κι ας γίνω κι εγώ χορηγός των συνανθρώπων μου και αδελφών μου; Μήπως χάρηκε ιδιαίτερα; Τίποτα απ'όλα αυτά. Η χώρα του καρποφόρησε αλλά αυτός παρέμεινε άκαρπος. Γι' αυτό έπεσε σε αμηχανία και προβληματισμό. Έχασε τον ύπνο του και την ηρεμία του. Έγινε δυστυχισμένος. **«Τι ποιήσω, ότι ουκ έχω που συνάξω τους καρπούς μου;»** είπε. Τι να κάνω για να διασώσω το βιος μου; Τι να κάνω λέει ο φτωχός που δεν έχει, τι να κάνω λέει και ο πλούσιος που έχει. Εν τοιαύτη περιπτώσει ποιό το κέρδος του να είσαι πλούσιος;

Σκέφθηκε και προβληματίστηκε ο ανοιχτομάτης πλούσιος και στο τέλος αποφάσισε να γκρεμίσει τις αποθήκες του και να κάνει νέες μεγαλύτερες και κει να συνάξει τα γενήματα και τα αγαθά του. **Πόσο ανόητα φέρεται**· διότι, αν του χρόνου η σοδειά είναι μεγαλύτερη και δεν χωράει πάλι, τι θα κάνει; Θα τις ξαναγκρεμίσει; Έπειτα τις αποθήκες μπορεί να τις καταστρέψει σεισμός, πυρκαγιά, πλημμύρα και άλλα κακά. Τίποτα το ανθρώπινο δεν είναι απόλυτα σίγουρο και ασφαλές.

«Καρπούς μου... γενήματά μου... αγαθά μου...». Ισχυρίζεται ότι είναι δικά του, ότι αυτός τα δημιούργησε. Από που κι ως που είναι δικά σου άνθρωπε. Ο Θεός δίνει το χώμα, τον ήλιο, τη βροχή, τους καλούς ή κακούς καιρούς· ο Θεός είναι ο ρυθμιστής των πάντων. Αυτός μας δίνει τη ζωή και τα αναγκαία για να ζούμε. Κι όμως ο πλούσιος της περικοπής μας έχει αντίθετη γνώμη. Πιστεύει ότι όλα εξαρτώνται από τα πλούτη που διαθέτει κι από τον σωστό τρόπο αποθηκεύσεώς τους.

Και κάνει και τον προγραμματισμό του σαν καλός επιχειρηματίας και νοικοκύρης που είναι. **«Και ερώ τη ψυχή μου· ψυχή, έχεις πολλά αγαθά κείμενα εις έτη πολλά· αναπαύου, φάγε, πίε, ευφραίνου»**. Μα ο άνθρωπος δεν είναι μόνο στομάχι να φάει και να χορτάσει. Ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο σαν σώμα και σαν ψυχή κι έδωσε για το καθένα την τροφή του. Την υλική τροφή για το σώμα και την πνευματική για τη ψυχή. Γι' αυτό και λέγει ήδη από την Παλαιά Διαθήκη **«ουκ επ' άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος, αλλ' επί παντί ρήματι εκπορευομένω διά στόματος Θεού (Δευτ. 8,3)»**. Κι έρχονται στιγμές που και το σώμα ζει μόνο από τη δύναμη του Θεού, ασχέτως αν σιτίζεται. Τα 40 μερόνυχτα που περάσανε νηστικοί ο Μωυσής και ο Ηλίας δεν πάθανε τίποτα, γιατί τους ενίσχυσε ο Θεός. Και πρέπει να προσέξουμε ότι και το θέμα της νηστείας δεν είναι μόνο θέμα δυνατότητας του σώματος αλλά και πίστεως και αφοσιώσεως στο Θεό. Πεινά λοιπόν η ψυχή για πνευματικά αγαθά κι αυτός τη δίνει υλικά. Λαχταρά για θέωση και αιώνια ζωή κι αυτός την εγκλωβίζει στη γήινη και φθαρτή πραγματικότητα. Διψά για κένωση υπέρ των αδελφών της κι αυτός την γεμίζει εγωισμό και ιδιοτέλεια.

«Ψυχή μου»· ξεχνά τους άλλους. Σκέπτεται μόνο το τομάρι του, μόνο τον εαυτό του. Ξεχνά ότι ο Θεός τον θέλει διαχειριστή και οικονόμο των αγαθών του και όχι κατακρατητή.

«**Εις έτη πολλά**»· νομίζει ότι αυτός είναι κυρίαρχος της ζωής του. Ότι αυτός θα καθορίσει πόσο θα ζήσει. Θεωρεί τα έτη ότι είναι δικά του όπως τα γενήματά του. Κι όμως το μόνο πράγμα που δεν ορίζουμε είναι το πόσο θα ζήσουμε. Είμαστε πάροικοι και παρεπίδημοι. Κι όμως όλοι το ξεχνάμε κι όλοι νομίζουμε ότι θα ζούμε αιωνίως.

«**Αναπαύου, φάγε, πίε, ευφραίνου**». Επικούρειος και κτηνώδης. Σκέτος χοίρος. Ξεχνά ότι ο άνθρωπος δεν είναι ένα βιολογικό θνητό ζώο αλλά ένα «ζώο θεούμενο» και αθάνατο.

* * *

Έτσι σκεφτότανε ο πλούσιος και πολλοί από μας θα τον χαρακτηρίζαμε έξυπνο, δραστήριο, πολυμήχανο, εφευρετικό μυαλό, καπάτσο, εμπορικό πνεύμα, που θα ψάξει να βρει την καλή τιμή για να διαθέσει το εμπόρευμα, γιατί προφανώς η παραγωγή ήταν σε όλους καλή και συνεπώς έπεσε η τιμή των αγαθών στην αγορά. Ο Θεός όμως τον χαρακτηρίζει «άφρονα» δηλαδή ηλίθιο, χαζό, ανόητο. Και αποκαλύπτει ότι έτσι ενεργώντας ο πλούσιος πέτυχε να μην έχει κανένα φίλο και σύμμαχό του και οι δαίμονες να απαιτούν να πάρουν την ψυχή του όπως ερμηνεύει ο άγιος Χρυσόστομος. «**Αφρον ταύτη τη νυκτί την ψυχήν σου απαιτούσιν από σου α δε ητοίμασας τίνι έσται**»; Ανόητε και δεν έδωσες την χαρά σε άλλους και συ δεν θα τα χαρείς και την ψυχή σου θα την πάρουν οι δαίμονες. Αυτό πέτυχες με τις βλακειές σου. Το άλογο χώμα είναι πιο έξυπνο από σένα, αφού δεν κρατά τους καρπούς για τον εαυτό του, αλλά τους προσφέρει ξανά με τη μορφή καινούργιου φυτού.

Και συνεχίζει ο λόγος του Θεού· «**ούτως ο θησαυρίζων εαυτώ, και μη εις Θεόν πλουτών**». Αυτά παθαίνει αυτός που θησαυρίζει μόνο υλικά αγαθά και μόνο για τον εαυτό του. Αυτό το τέλος θα έχει όποιος δεν φροντίζει να πλουτίσει και πνευματικά αποκτώντας αρετές ευαγγελικές.

ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΒΑΔΡΑΧΑΝΗΣ
ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
www.pmeletios.com